

**Uchwała Nr 195/XXXIV/13
Rady Miasta i Gminy Wleń
z dnia 16 grudnia 2013r.**

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla
Miasta i Gminy Wleń na lata 2014 - 2015**

Na podstawie art.18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2013r. poz. 594 ze zm.) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2012r. poz. 124 ze zm.) Rada Miasta i Gminy Wleń uchwała co następuje :

§ 1

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014-2015 dla miasta i gminy Wleń , stanowiący załącznik do niniejszej uchwały .

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Wleń .

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2014r. i podlega opublikowaniu w sposób zwyczajowo przyjęty .

Załącznik
do **Uchwały Nr 195/XXXIV/13**
Rady Miasta i Gminy Wleń
z dnia 16 grudnia 2013r.

GMINNY PROGRAM

PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

DLA MIASTA I GMINY WLEŃ

NA LATA 2014 – 2015

Program został opracowany przez Komisję w składzie:

- Bukowska Jadwiga – Pełnomocnik Burmistrza
- Działowicz Danuta – Pedagog Zesp. Szkół we Wleń
- Karbowski Krystyna – Przewodnicząca Komisji RPA
- Pawluk Jarosław- Dzielnicowy Rewiru Dzielnicowych

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2005r. Nr 179, poz.1485 z późn. zmianami). Akt ten stanowi, iż zadania z zakresu działania narkomanii realizują organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego w zakresie określonym w ustawie. Zgodnie z art. 10 ust.1 przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy i obejmuje:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,**
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,**
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów , a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,**
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,**
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.**

Narkomania oznacza nadużywanie środków psychoaktywnych – narkotyków. Są to substancje naturalne lub syntetyczne, które wprowadzone w określonej dawce do organizmu ludzkiego, oddziałują na ośrodkowy układ nerwowy, powodując między innymi zmiany świadomości, nastroju.

Narkomania od lat stanowi problem o zasięgu globalnym. Niesie za sobą poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób zakaźnych (HIV, żółtaczką, choroby weneryczne, gruźlica.). Narkomania powstaje na podłożu przeobrażeń zachodzących we współczesnym cywilizowanym świecie i staje się poważnym problemem społecznym.

Narkomania wiąże się z problemami społecznymi takimi jak : ubóstwo, bezrobocie, prostytutka, przemoc, przestępczość, bezdomność itp.

W ostatnich latach wśród młodego pokolenia nadal obserwuje się konsumpcję różnych środków psychoaktywnych. Zjawisko to dokumentują zarówno badania europejskie jak i prowadzone w Polsce. Obserwuje się łatwiejszy dostęp ośrodków psychoaktywnych (rozwój sieci dealerskiej), większą różnorodność i atrakcyjność asortymentu, pojawiają się różnorodne przykłady i sposoby stosowania, dostarczane przede wszystkim w środkach masowego przekazu, ale także w bezpośrednim przekazywaniu społecznym (częściej i więcej mówi się o narkotykach).

Badania wskazują, że wiedza o narkotykach współczesnej młodzieży jest dość rozległa, uczniowie bez problemów podają np. nazwy różnych substancji - jednak nie jest wystarczająco szczegółowa i dokładna. Młodzież chętnie przyjmuje do wiadomości i aprobuje te opinie, które podważają szkodliwość niektórych substancji (np. popularnej marihuany) traktując zakazy dotyczące ich używania jako jeszcze jeden wyraz nieuzasadnionych ograniczeń narzucanych im przez dorosłych.

Wiedza na temat różnych substancji psychoaktywnych przekazywana młodzieży i jej opiekunom (rodzicom, wychowawcom, nauczycielom) nie może być zatem ogólnikowa, powinna nie tylko odzwierciedlać stan aktualnej wiedzy naukowej dotyczącej różnych substancji, doraźnych i odległych skutków ich zażywania, a także pokazywać sposób, działania różnych substancji w każdym obszarze (biologicznym, psychicznym i społecznym) funkcjonowania człowieka, a szczególnie młodego, rozwijającego się organizmu.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii umożliwia realizację działań profilaktycznych, jak i zaradczych na szczeblu gminnym. Ustawodawca wskazał zadania jakie mają być realizowane, formę prawną w postaci gminnego programu przeciwdziałania narkomanii, jak i środki na realizację tych zadań. Źródłem finansowania są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych gminy Wleń

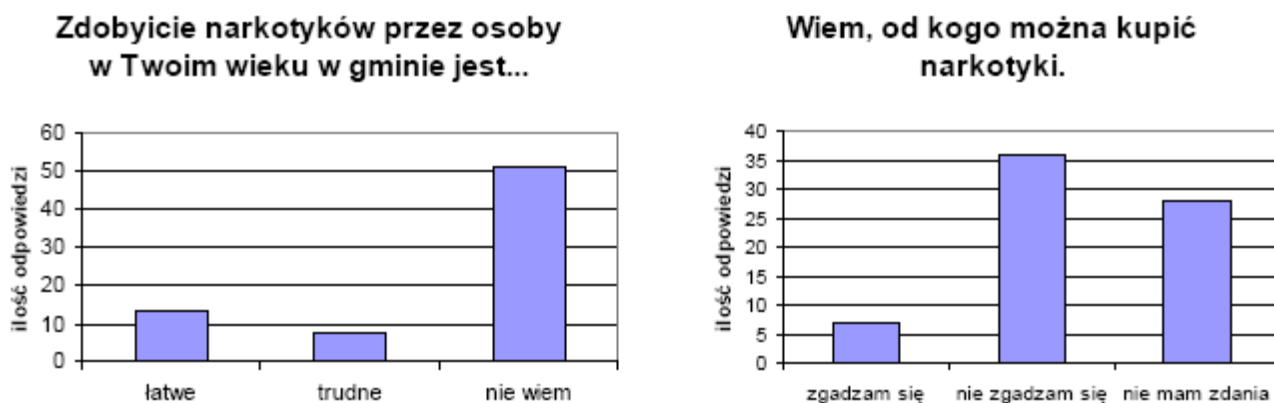
W celu poznania opinii dorosłych mieszkańców gminy Wleń, młodzieży gimnazjalnej i uczniów szkoły podstawowej na temat problemów społecznych jakie występują w gminie, przeprowadzono badania ankietowe. Sondaż został zrealizowany w drugim kwartale 2013r. Wzięło w nim udział :

- 94 mieszkańców oraz 12 sprzedawców z punktów sprzedaży alkoholu, $\frac{3}{4}$ stanowiły kobiety. Wiek respondentów wahał się od 25 do 60 lat (przeciętnie było to niecałe 41 lat).
- 72 uczniów gimnazjum z terenu gminy Wleń, z czego 31 stanowiły dziewczęta. Wiek respondentów wahał się od 13 do 16 lat.
- 29 uczniów klas szóstych szkoły podstawowej, w badanej grupie znalazło się 15 dziewcząt i 14 chłopców, przeciętnie w wieku 13 lat.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych dla dorosłych mieszkańców gminy problem narkotykowy nie jest postrzegany jako jedno z najważniejszych zagrożeń, mimo to 63% ankietowanych zna osobiście kogoś kto zażywa narkotyki, a prawie 80% uważa, że młodzież w gminie jest narażona na kontakt ze środkami odurzającymi. Niemal wszyscy ankietowani uważają, że problem narkotykowy staje się coraz ważniejszy w dzisiejszych czasach i może dotknąć każdego. $\frac{2}{3}$ respondentów zgadza się z tym, że jednorazowy kontakt z narkotykami może uzależnić.

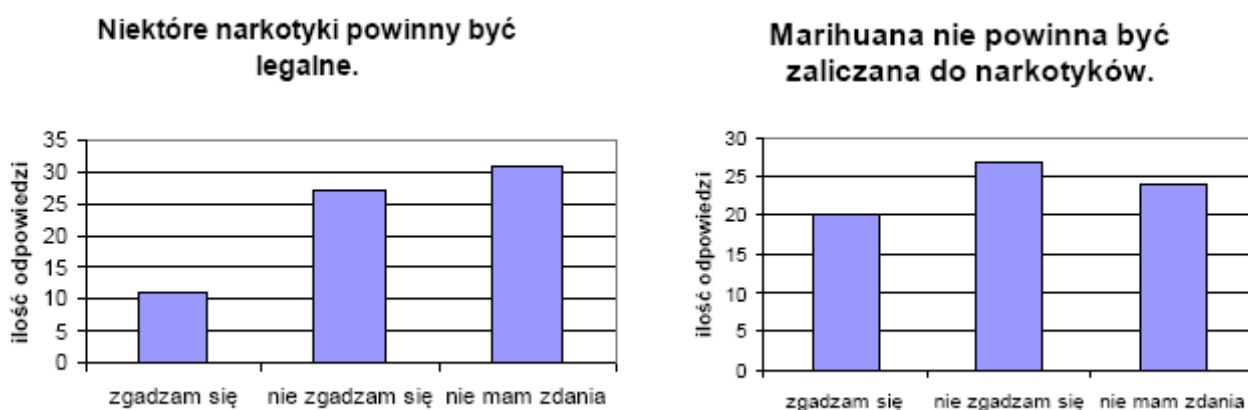
Według opinii młodzieży gimnazjalnej - 29% uczniów gimnazjum jest zdania, że młodzież w ich wieku ma kontakt z narkotykami. Co trzeci zna osobiście kogoś takiego. 37% twierdzi, że w szkole są osoby, które zażywają narkotyki. 51 uczniów nie ma zdania na temat trudności w uzyskaniu dostępu do narkotyków, ale wśród pozostałych przeważa opinia, że młodzieży łatwo jest go uzyskać w gminie. Dwie osoby przyznały, że palą marihuanę, kilka osób nie udzieliło zaś odpowiedzi na pytanie o zażywanie narkotyków. 6 osób deklaruje, że chciałoby w przyszłości zażywać narkotyki, co trzeci nie ma na ten temat wyrobionego zdania. 7 osób (10%) zna dealera.

Wykres przedstawia opinie gimnazjalistów na temat dostępu do narkotyków w gminie.

Jeśli chodzi o żywione przez młodzież przekonania na temat narkotyków, to 48% twierdzi, że żadne narkotyki (nawet tzw. miękkie) nie są bezpieczne. Jednocześnie nieco ponad 1/4 ankietowanych nie zaliczyłaby marihuany do kategorii narkotyków, a 15% uczniów gimnazjum chciałoby ją zalegalizować.

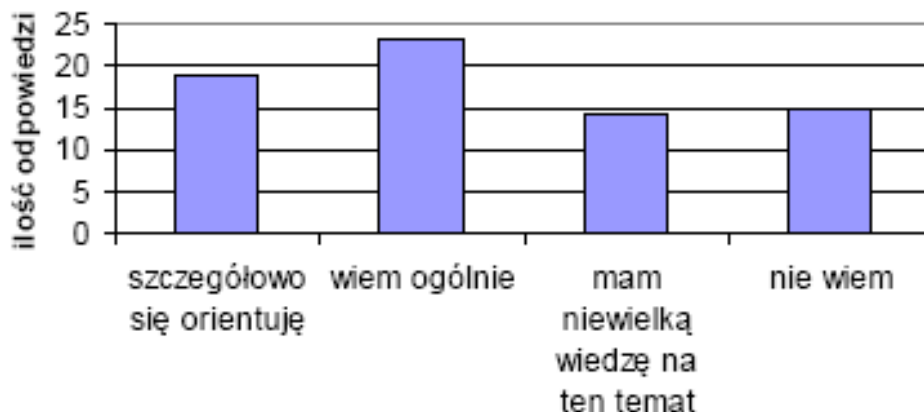
Poniższe wykresy przedstawiają opinie gimnazjalistów na temat narkotyków.

Jeśli chodzi o świadomość zagrożeń, jakie niesie za sobą zażywanie poszczególnych narkotyków, to 1/3 posiada ogólną wiedzę na ten temat, a co czwarty respondent szczegółowo się orientuje w tej kwestii. Pozostałe osoby (40%) albo mają niewielką albo żadną świadomość skutków zażywania substancji psychoaktywnych. Co piąta osoba nie poszukuje tego typu informacji. Najpopularniejszym źródłem wiedzy o narkotykach jest zdaniem respondentów Internet, z którego korzysta w tym celu 60% uczniów. W dalszej kolejności jest to telewizja (50%) oraz szkoła (38%). Co piąta osoba korzysta z informacji przekazywanych przez rówieśników i starszych kolegów.

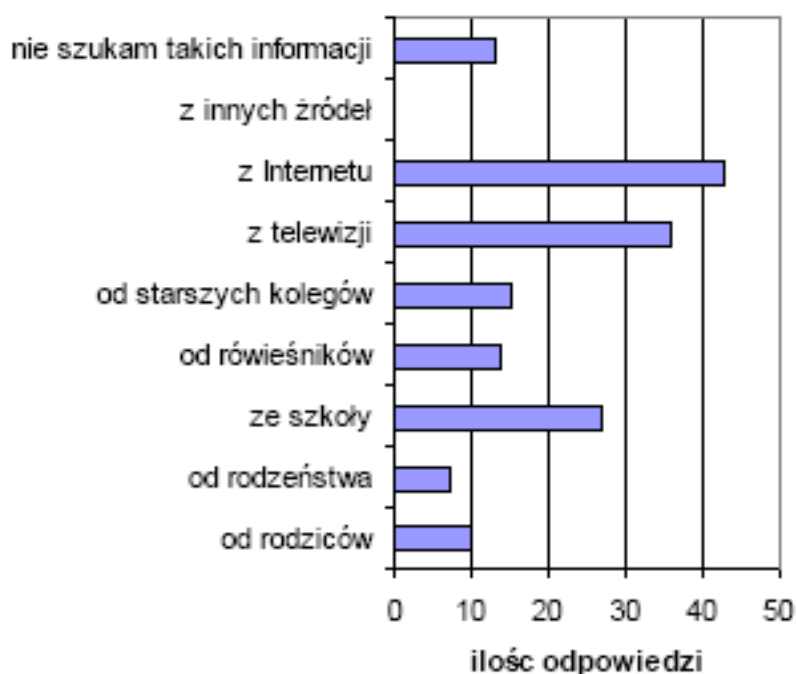
Świadomość skutków zażywania narkotyków wśród gimnazjalistów.

Czy wiesz, jakie są skutki zażywania poszczególnych narkotyków?

Wykres przedstawia źródła wiedzy o narkotykach wśród gimnazjalistów.

Skąd czerpiesz wiedzę dotyczącą narkotyków?

Gimnazjaliści według deklaracji zażywają narkotyki przede wszystkim, aby zaspokoić swoją ciekawość (63%). Blisko połowa podaje jeszcze inne powody, takie jak zaimponowanie innym czy sprawdzenie siebie. Mniej ważnymi powodami zdaniem respondentów są kłopoty rodzinne, szkolne i nuda.

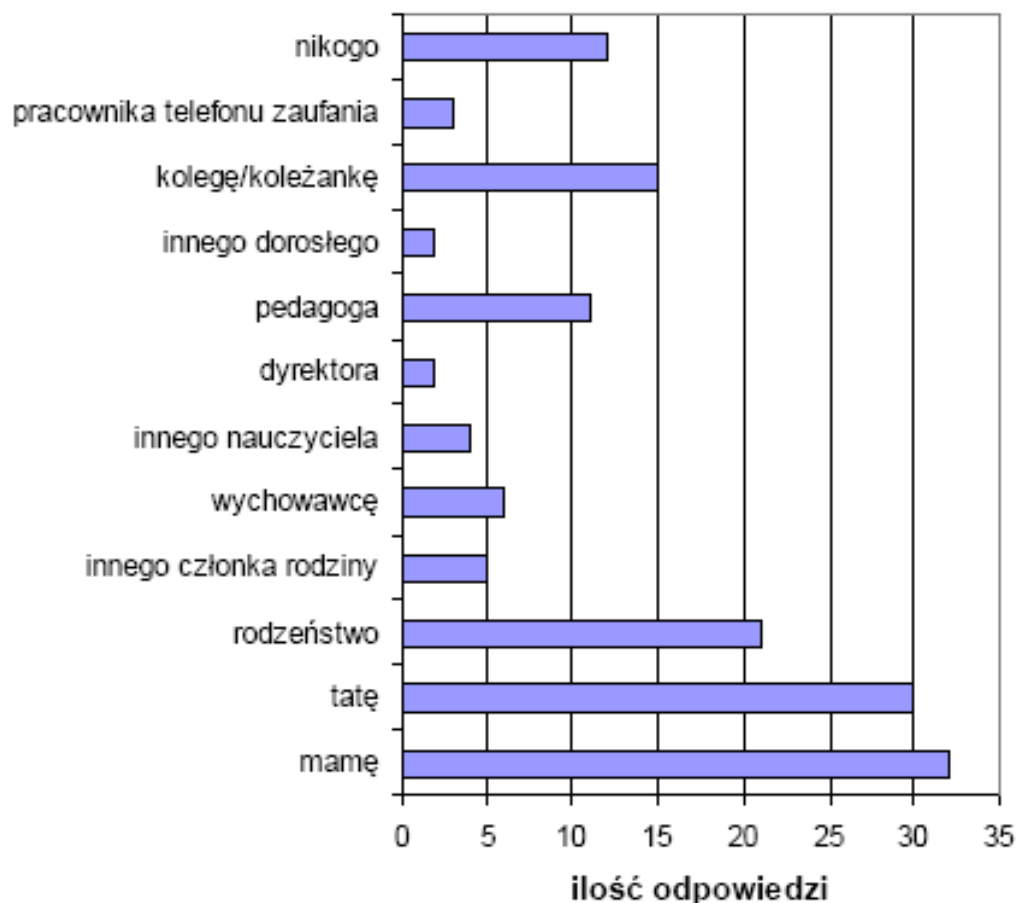
Wykres. Źródła wsparcia w problemie alkoholowym lub narkotykowym

W przypadku problemu narkotykowego lub alkoholowego, ankietowani z gimnazjum najchętniej zwróciliby się o pomoc do członków rodziny – mamy (44%), taty (42%) oraz rodzeństwa (29%). Spośród pracowników szkoły największym zaufaniem uczniów cieszy się pedagog, z którym o problemie z alkoholem lub narkotykami porozmawiałoby 15% respondentów. Co piąty pomocy szukałoby u rówieśników. Niechęć do proszenia kogokolwiek o wsparcie zadeklarowało 16% uczniów gimnazjum.

Wykres przedstawia źródła wsparcia w problemie alkoholowym lub narkotykowym zdaniem gimnazjalistów.

Kogo poprosiłbyś o pomoc, gdybyś miał problem z zażywaniem narkotyków lub piciem alkoholu?

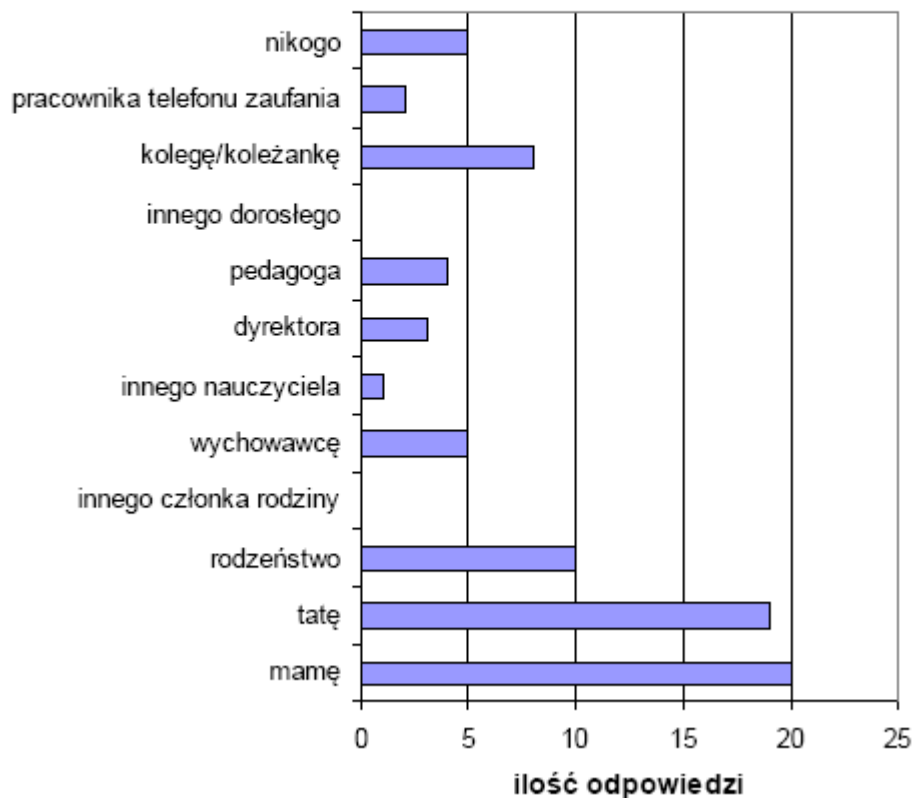

Jeśli chodzi o kwestię problemu narkotykowego wśród uczniów szkoły podstawowej, zdania respondentów są podzielone niemal po równo – 38% uważa, że w ich szkole nie ma narkotyków, przeciwnego zdania jest 35 %, zaś 27% nie ma na ten temat opinii. Żaden z respondentów nie zażywał żadnego narkotyku, ale 7 osób osobiście zna kogoś takiego. Trzy osoby wyraziły chęć eksperymentowania ze środkami psychoaktywnymi.

W przypadku problemu narkotykowego lub alkoholowego, uczniowie ze szkoły podstawowej w pierwszej kolejności o pomoc poprosiliby mamę (69% badanych), potem tatę (66%). Zdecydowanie mniejszym zaufaniem dzieci darzą inne osób dorosłe – pracowników szkoły czy telefonu zaufania. 17% - 5 osób nie poprosiłoby nikogo o pomoc.

Poniższy wykres przedstawia źródła wsparcia w problemie alkoholowym lub narkotykowym zdaniem uczniów szkoły podstawowej.

Kogo poprosiłbyś o pomoc, gdybyś miał problem z zażywaniem narkotyków lub piciem alkoholu?

Narkotyki w gminie Wleń - podsumowanie

Narkotyki w ocenie respondentów są przeciętnie ważnym problemem w gminie. Dorośli są zdania, że w gminie łatwo o dostęp do nich, a młodzież z tego korzysta.

Zarówno dorośli, jak i młodzież w większości znają kogoś, kto zażywa narkotyki, część osób wie także, kto je sprzedaje. 2 gimnazjalistów pali marihuanę, zaś 6 osób z gimnazjum i 3 ze szkoły podstawowej deklarują chęć eksperymentowania ze środkami psychoaktywnymi. Motywuje ich głównie ciekawość, a także chęć zaimponowania innym i sprawdzenie siebie.

Część osób dorosłych i młodzieży opowiada się za legalizacją pewnej grupy środków psychoaktywnych. Niepokojące jest jednak to, że niektóre z przekonań młodzieży może nieść ryzyko eksperymentowania z narkotykami (np. marihuana to nie narkotyk). Co więcej, spora grupa uczniów nie posiada rzetelnej wiedzy dotyczącej zagrożeń, jakie niosą ze sobą te substancje – albo nie jest tym zainteresowana, albo czerpie ją z niepewnych źródeł, takich jak Internet czy rówieśnicy.

Nasilenie działań profilaktycznych powinno być szczególnie ukierunkowane na rozwijanie u młodzieży postaw asertywnych, wzmacnianie konstrukcji emocjonalno-psychicznej uczniów oraz ukazywanie ciekawych i zdrowych form spędzania wolnego czasu i rozwijania własnych zainteresowań.

PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII:

- Działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i zapobiegawcza.
- Leczenie, rehabilitacja i reintegracja osób uzależnionych.
- Ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych.
- Nadzór nad substancjami, których używanie może doprowadzić do narkomanii.
- Podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się profilaktyką.

CELE PROGRAMU :

- Poszerzenie wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki, w szczególności związanej z zażywaniem substancji psychoaktywnych i uzależniających.
- Zwiększenie dostępności do alternatywnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży (światlica środowiskowa),
- Zwiększenie dostępności do programów profilaktycznych.
- Zwiększenie ilości szkoleń i warsztatów dla nauczycieli, pedagogów i rodziców na temat szkodliwości zagrożeń związanych z przyjmowaniem środków psychoaktywnych przez młodzież oraz sposobów postępowania w stosunku do osób uzależnionych.

ZADANIA PROGRAMU I SPOSÓB ICH REALIZACJI:

W ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii planowane jest podjęcie na terenie gminy Wleń działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania narkomanii w szczególności poprzez realizację następujących zadań :

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem:

- Zapewnienie pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od narkotyków prowadzonych przez specjalistów w : Gabinetie psychologicznym we Wleniu, Poradni Leczenia Uzależnień w Lwówku Śląskim.
- Zakup i upowszechnianie materiałów edukacyjnych o istocie uzależnień i lokalnym systemie pomocy (w punkcie wsparcia, dla grup samopomocowych, biblioteki).
- Działalność Punktu Konsultacyjnego .
- Informowanie o placówkach prowadzących działalność profilaktyczną, leczniczą i rehabilitacyjną, współpraca z organizacjami służącymi rozwiązywaniem problemów narkomanii.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej:

- Zapewnienie pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej dla rodzin osób uzależnionych od narkotyków w Punkcie Konsultacyjnym, w gabinecie Psychologicznym we Wleniu.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych .

- Prowadzenie szkoleń z zakresu rozpoznawania i przeciwdziałania zjawisku narkomanii, skierowanych do uczniów, nauczycieli i rodziców.
- Propagowanie i organizowanie wśród dzieci i młodzieży alternatywnych form spędzania wolnego czasu (zajęcia sportowe, rekreacyjne, kulturalne, koła zainteresowań itp.) w tym z grup podwyższonego ryzyka.
- Dofinansowywanie programów profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci z grup ryzyka
- Udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach i akcjach profilaktycznych.
- Organizowanie konkursów dla dzieci i młodzieży szkolnej na temat profilaktyki narkotykowej.
- Organizowanie wypoczynku dla dzieci z grup ryzyka.

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

- Wolne od nałogów zagospodarowanie czasu wolnego.

5. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej .

ZASOBY LOKALNE:

W gminie Wleń działają następujące ośrodki:

- **Punkt Konsultacyjny** udzielający informacji w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, przemocy w rodzinie, ochrony prawnej rodziny.

Punkt przyjmuje pacjentów raz w tygodniu (wtorek) w godz. 16.00 – 18.00 w siedzibie MGOPS przy ul. Ogrodowej 8.

- **Gabinet Psychologiczny** dla osób uzależnionych i członków ich rodzin. Gabinet prowadzi psycholog, specjalista terapii uzależnień mgr Jolanta Kałudzińska-Góra. Gabinet czynny jest raz w tygodniu (piątek) w godz. 13.30 - 16.30 w siedzibie MGOPS przy ul.Ogrodowej 8.

- Gmina Wleń współpracuje z Poradnią Odwykową we Lwówku Śląskim.

Podstawą działalności tej placówki jest umowa na świadczenie usług zdrowotnych z NFZ. W Poradni Odwykowej przyjmują: psycholog, terapeuci oraz lekarz. Wprawdzie największą grupę stanowią osoby uzależnione od alkoholu, jednak pewną część pacjentów stanowią osoby z podwójnym rozpoznaniem (alkohol, narkotyki). Do poradni nie wymaga się skierowania.

W gminie w ramach alternatywnych form spędzania czasu wolnego działają:

- Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki we Wleniu który prowadzi działalność kulturalną, środowiskową i informacyjną skierowaną do mieszkańców miasta i gminy Wleń. Oferta OKSiT skierowana jest zarówno do dzieci i młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców. Prowadzone są zajęcia plastyczne, sportowe, teatralne, muzyczne oraz taneczne. W Ośrodku znajduje się także biblioteka gminna.

- Civitas Chrystiana obejmuje opieką dzieci młodsze i osoby dorosłe.
- Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży obejmujące swoją działalnością młodzież szkół średnich. Organizują wyjazdy, spotkania oraz zajmują się wolontariatem w zakresie pomocy osobom starszym.
- piłkarski Klub Sportowy „Pogoń Wleń”, „Czarni Strzyżowiec” oraz sekcja tenisa stołowego.

Program jest adresowany do uczniów szkół znajdujących się na terenie gminy Wleń, a także do jej mieszkańców.

Program będzie realizowany przez Gminną Komisję rozwiązywania problemów alkoholowych przy współpracy pedagogów szkolnych, nauczycieli oraz wychowawców świetlic szkolnych i wiejskich działających na terenie gminy.